

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarohle pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălănătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Sinodul arhidiecezan.

Ședința a XI-a din 5/17 Maiu 1883.

Presidiul ordinariu.

Notariu: Dr. Nicolau Olariu.

Ședința se deschide la 9 oare a. m.

Se cetesce protocolul ședinței a IX și ședinței a X, cari se autenticează.

La ordinea zilei urmează alegerea unui asesor onorarii în arenatul scolar și a unuia în senatul episcopesc.

Se purcede la alegerea asesorului onorariu mirean în senatul scolar; la apelul nominal răspund 41 deputați, majoritatea absolută 21 voturi.

Scrutindu-se voturile date rezultatul este următorul:

Dr. Ioan Crișan 24 voturi pentru senatul scolar, și Petru Ciora 37 voturi pentru senatul episcopesc.

Presidiul îi declară de aleși ca asesori onorari.

Escelenția Sa predă presidiul Părintelui Archimandrit și Vicariu N. Popea.

Comisiunea financiară prin raportorul ei, Anania Trombițaș, raportează asupra hârtiei consistoriului arhidiecezan, ca senat episcopesc dto 21 Aprilie 1883 N. 1881, prin care se așterne budgetul consistoriului arhidiecezan gr. or. pe anul 1884.

Budgetul se primește întreg după proiectul așternut de Consistoriu; primindu-se la desbaterea specială se votează pe rënd din poziție în poziție.

Ședința se suspende la la 2 1/2 oare, anunțându-se continuarea la 5 oare.

La ordinea zilei se pune Raportul comisiunii organizatoare. Raportorul acesteia dep. Nicolau Cristea referență asupra raportului Consistorial dto 20. Aprilie 1883, Nr. 1663 privitor la conclusele congresului național bisericesc din anul 1881. de sub Nr.ii. 111, 112, 124, 125, 126, 127, 128, și 129, în afacerea arondării protopresbiteratelor.

Fiind deja arondarea protopresbiteratelor introdusă dela 1 Ianuarie 1882. la propunerea Comisiunii Sinodul arhidiecezan ia conclusele congresuale suscitute spre știință.

Același raportor referență asupra raportului consistoriului arhidiecezan privitoriu la comunele marginase, care înputerea conclusului congresual sînt autoritate în termen de 1 an a recurge pentru a fi strămutate dela un protopresbiterat la altul:

a) rugarea sinodului parochial din Lăslăul românesc cu filiile, Lăslăul săsesc și Ormeniș, prin care cere a fi încorporate la protopresbiteratul

Mureș-Oșorheiului și nu a Mediașului — se încuviințează.

b) rugarea comunei Hepria spre a fi încorporată dela Sebeș la Alba-Iulia — se încuviințează.

c) rugarea sinodului parochial din Țințari ptu a aparține la ppresbiteratul Brașovului i. și nu al Branului — se încuviințează;

d) petițiunea sinodului parochial din Vurper spre a fi încorporat la ppresbiteratul Sebeșului și nu al Albei-Julie — se încuviințează;

e) petițiunea comunei bisericesci din Tecșesci pentru de a fi încorporat la ppresb. Albei-Julie și nu la al Lupșei — se încuviințează;

f) rugarea sinodului parochial din Giaca spre a fi încorporată la Cluj — se încuviințează;

g) petițiunea sinodului par. din Limba în filia Ciugud spre a rămâne la ppresbiteratul Sebeșului și nu al Albei-Julie, — se încuviințează;

h) petițiunea sinodului parochial din Nucet ptu a se încorpora la ppresbiteratul Sibiiului și nu al Agnitei — se încuviințează;

i) petițiunea sinodului din Șonna spre a fi încorporată la ppresbiteratul Făgărașului și nu Cohalmului, — se încuviințează;

l) rugarea sinodului parochial din Vidrăseu spre a fi încorporată la Mureș-Oșorheiu și nu la Târnava — se încuviințează;

m) rugarea comitetului parochial din Presaca spre a rămâne la protopresbiteratul Abrudului și nu al Albei-Julie — se încuviințează;

n) rugarea comitetului parochial din Bătrâna spre a rămâne la Deva și nu la Dobra se încuviințează;

o) rugarea filiei Hoghilag spre a rămâne la Mediaș — se încuviințează;

p) rugarea com. par. din Șaldorf spre a fi încorporată la Sibiu și nu la Mediaș — se încuviințează.

r) petițiunile sinoadelor parochiale din Vistea inferioară și superioară și Draguș spre a fi încorporate la Făgăraș și nu la Avrig — nu se încuviințează.

s) petițiunea sinoadelor parochiale din Valea verde și Șohodol-Poeni spre a rămâne la ppresbiteratul Câmpenilor și nu al Abrudului se încuviințează.

t) rugarea sinodului parochial dia Hașag spre a fi încorporată comuna la ppresb. Sibiiului și nu al Mediașului — nu se încuviințează.

u) petițiunile sinodului parochial din Glâmboca pentru a se încorpora la Avrig și nu la Agnita, — se încuviințează.

v) rugarea sinodului ppresbiterat din tractul Branului pentru întregirea ppresbiteratului, — sinodul decide: să se privească rezolvită.

z) Propunerea dep. Rubin Patîța pentru întregirea protopresb. Câmpenilor, se privește ca rezolvită.

Petițiunea ctetelor parochiale din Sec, Bogaciu cu filia Gherla pentru înființarea unui protopresbiterat al Câmpiei — și încorporarea acestora — la centrul Sec. — Sinodul decide să nu se încuviințeze cererea înființării unui protopopiat nou, ci Secul, cu filia Bogaciu și Gherla, să se dea la Dej.

Petițiunea mai multor preoți din ppresbiteratul Avrigului pentru strămutarea reședinței din Avrig la Viștea-inferioară — nu se încuviințează.

Petițiunea comitetelor parochiale din Snt. Iacob pentru încorporare la protopres. Târnavei și al comunei Alămor pentru încorporare la tractul Sibiiului și nu al Săliștei — nu se încuviințează. — Referitoriu la St. Iacob dep. Dr. Ilarion Pușcariu însinuă vot separat.

Rugarea comunei Banabic pentru a fi încorporată la Cluj și nu la Turda — nu se încuviințează.

Petițiunea parochului Teofil Gheaja pentru reactivarea în funcțiunea de administrator protopresb. și

Petițiunea mai multor locuitori pentru restaurarea protopresbiteratului Paloșului — nu se încuviințează.

Ședința următoare se anunță pe mâne la 9 oare înainte de ameași. La ordinea zilei raportul comisiunii petiționar.

Ședința se încheie la 8 oare seara.

Ședința a XII-a din 6/18 Maiu 1883.

Presidiul ordinariu.

Notariul: Romul de Crainic.

Ședința se deschide la 9 oare înainte de ameași Protocolul ședinței premergătoare nefiind redigeat pentru autentificare, se vor face dispozițiuni la încheierea ședinței.

La ordinea zilei este raportul comisiunii scolare. Raportorul acesteia dep. Dr. Ilarion Pușcariu referență despre cauza învățătorilor din Sas-Sebeș, Daniil și Avram David, privitoare la suspensiunea acestora decretată de comitetul parochial de acolo și respective despre nesupunerea acelu comitet paro-

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)
(Urmare).

„Reflecșiile aceste, care adeseori le alungam, totuși mă făcurea uneori foarte îngrițit. În faptă, plăcerile nu mă desfătau. La părinții mei cunoșteam desfătări mai nobile și mai reale. Eu îmi aduceam aminte de promenadele încântătoare, ce le făceam împreună, cu un scop serios, care totdeauna afla satisfacții pure, și în activitatea febrilă a noii mele vieți eu mă simțeam slăbit și decădut în mine însumi, ca în sinul unei neactivități asupritoare. Eu începeam a visa de grandiositatea călătoriilor îndepărtate și mă întrebam, vădându-mi punga pururea deșartă, dacă n'ăși fi făcut mai bine, a consacra mulțămirei adevăratelor mele gusturi fizice și a adevăratelor mele trebuințe intelectuale, fructul lucrului meu, risipit prin desfătări, ce-mi făceau trupul greoi și sufletul deșert. Apoi de odată mă simțeam străin în lumea aceea ușoară, în societatea aceea aservită, în clima aceea enervătoare, în po-

pulația aceea leneșe, în sfârșit în tot centrul acela, de care nu mă lega nici o rădăcină vitală de familie.

De odată mă simțeam mai activ și mai aședat. Me gândeam chiar, deși eram numai de două-deci și trei de ani și sêrac, a mă căsători ca să am vatră și casă, ca să am un scop de corecțiune, un obiect de predilecție; cardinalul însă, căruia i am încredințat accesesele mele de neliniște, morală mă batjocori și dicea, că sînt nebun.

„— Tu ai beut sau ai lucrat prea mult aseară, îmi dișe el; creerii tei s'a umplut de fumuri. Risipeșcele cu o vizită la Cintia sau la Fiametta, și bagă de samă să nu te căsătorești cu ele.

„Eu iubeam pe cardinalul: el era bun și vesel; însă deși mă trata părințesc și fără trufie, eu vedeam prea bine că el era mai mult amabil decât iubitor, că el scia face impregiurimea sa plăcută, și că eu aveam oare-și, care valoare în societatea sa, însă el nu era omul a mă suferi timp mai îndelungat pe lângă sine, dacă cădeam în melancolie și dacă deveneam prea serios.

„Eu am cercetat a mă amorți și a-mi uita de mine însumi în bine aflarea prezentă, și a trăi fără grigi dintr'o di într'alta, precum făceau toți, care mă impregiurau. Dară nu puteam. Uritul creștea, desgustul se manifesta pe-ata. Mă simțeam sătul, de amoruri ușoare, de victorii sensuale, obținute

fără osteneală, la femei de toate rangurile. Pentru mine, biet tiner burgez, aveau plăcerile acele, la început, farmecul unei aventuri. Vădend însă, că friserul meu, un ficior foarte frumos avea tocmai atâtea succese ca și mine, mi se făcurea groază de marquise. Eu voiam să mă părăsesc Neapolea. M'am rugat de cardinal, să mă trimită la una din vilele sale în Calabria sau în Sicilia. M'ăși fi făcut intendant sau bibliotecar ori și ce. Eu doream odihnă și singurătate. El m'a luat în ris cu proiectele mele de retragere. Nu le credea. El zicea că mă ține chiar așa de apt a fi intendant, că și călugăr, fără îndoială, așa și era însă el a făcut foarte rău, că m'a reținut, precum îndată ai să vești.

„Un alt nepot a cardinalului venise din călătorii și se instală în casa sa. Precât era tinerul Tito Villareggia simpatic și binevoitor, atât era vèrul sèu Marco Melfi prost-absurd, impertinent și vanitos. El se făcurea neplăcut la toată lumea și și atrase mai multe duiele prin purtarea sa. El era un spadasin mare și rănea sau ucidea pe adversarii săi, fără a obține o sgarăitură, ceea-ce îl făcurea obraznic până la esces. Eu mă țineam în rezervă, cât puteam; însă, într'una din zile iritat prin grobianitatea sa provocatoare lam muștrat formal și i-am oferit satisfacție cu armele a mână. El a refuzat, fiind că eu nu eram gentilom și năvălind asupra mea a voit să mă palmuiască. Eu l'am trântit la pământ și l'am lăsat fără

chial față de autoritățile superioare bisericesci. La propunerea comisiei: „Sinodul însărcinează pe consistoriul arhidieceșan cu grabnica decizie a cauzei de controversă dintre comitetul parochial și învățătorul Dan. și Avr. David, și în special cu executarea concluderii și cu raportare la sinodul proxim.

Acelaș raportor relatează asupra afacerii disciplinare contra învățătorului Nicolau Herlea din Orșcie; sinodul la propunerea referințelor comisiei petiționare Eugen Brote, ca această cauză să se decidă în legătură cu rugarea comitetului parochial de acolo din 1883, decide:

Rugarea se transpune Consistoriului arhidieceșan cu însărcinarea a raporta în detaliu până la sesiunea proxima despre starea lucrului, așternând de odată toate actele referitoare la această cauză.

Urmează la ordinea zilei raportul comisiei bisericesci. Raportorul acesteia dep. Petru Truța referă asupra punctelor remase în suspens din raportul consistoriului ca senat bisericesc și adică: p. 6. al raportului privitor la succrescanta clerului și p. 12. care tratează despre împărțirea ajutoarelor din fundațiunea „Șaguniană“ la biserică, la propunerea comisiei se iau spre știință.

Se referă mai departe asupra propunerii dep. Titu Gheaja pentru nulificarea alegerii de protopresbiter din tractul Sibiiului, din motiv, că alesul e preot celibe, și ca sinodul să statorească, ca din motivul celibatului și al călugăriei nescine nu poate fi ales de protopresbiter, la propunerea comisiei: propunerea fiind de natură canonică și ca atare neținându-se de competența sinodului și din motiv, că în ce privește celibatul există în biserică noastră mai multe cazuri concrete încă din vechime, sinodul nu se ține îndreptățit a intra în desbaterea meritorie a acestui obiect.

Se raportează asupra cauzei Ioan Hania și Ioachim Muntean. — La propunerea comisiei sinodul decide: „După ce cauza la repetitele solicitări nici până astăzi nu este finită, se îndrumă Consistoriul, ca în decursul anului curent fără amănare să rezolveze cauza, având a raporta sinodului proxim.

Tot acel raportor raportează asupra propunerii dep. Petru Truța privitoare la crearea a 2 stipendii de câte 500 fl. pentru ascultători de științele teologice la vre-o universitate gr. or. din patrie ori străinătate.

La propunerea dep. Găitan propunerea se respinge.

Același raportor referă asupra propunerii dep. Nicolau Lazar privitoare la elaborarea unui plan de dotațiune a preoților din arhidieceșă, la propunerea comisiei sinodul decide: — „A se transpune Consistoriului spre studiere și încât ideea s'ar afla realizabilă, să formuleze un regulament subșternându-l sinodului proxim spre aprobare.

În legătură cu raportul senatului bisericesc dep. Zaharia Boiu face următoarea propunere de urgență: După ce în anul școlar 1882/3 espiră dispozițiunile transitorie date consistoriului arhidieceșan cu privire la primirea elevilor în seminarul Andreian prin concludul sinodal din 5/17 Maiu 1880 Nr. 79 lit. 1). — și împregiurările faptice ale arhidieceșei recer prelungirea acelor dispozițiuni sinodul estinde valoarea lor încă pe trei ani consecutivi

altă vătămare decât o furie grozavă. Scena aceasta a făcut mare șgomot. Cardinalul era în lăuntru său pe partea mea; el m'a rugat să mă ascund repede la una din moșiile sale, până ce Marco Melfi s'ar fi dus earăși în călătorii.

„Idea a mă ascunde mă indignă.

„Nenorocitele!“ îmi dișe cardinalul, „nu scii tu că nepotul meu este acuma nevoit a te ucide?“

„Cuvântul nevoit“ îmi părea hazliu. Eu am răspuns cardinalului că am să silesc pe Marco a se bate cu mine.

„— Tu nu poți ucide pe nepotul meu! îmi dișe el bătându-mă lin pe cap. Și dacă ai fi destul de îndemânic a face aceasta nu vei voi să respălătesci astfel amicitia mea părințească ce ți-o am arătat?“

„Reflecția aceasta îmi închise gura. Eu m'am reintors acasă și m'am pregătit de plecare. Pregătirile aceste ar fi trebuit făcute mai în secret, dară nu-mi venea la cale, a'mi da aparența, ca și când ași fugi. De odată, pre când episem din camera mea spre a căuta o ladă mica în curtea casei, în care locuiam singur, se repeziră doi bandiți asupra mea și voiau să mă lege. Apărându-mă eu i-am tras până la capătul scării; însă tocmai apăsându-mă când era să le scap, se deschide repede poarta și eu aud o voce ageră strigând:

„Curagiu, legați'l. Voiesc să peară aci sub ciomag!“

„Era vocea lui Marco Melfi.

(Va urma.)

adecă pe 1883/4—1885/6. — Primindu-se urgența și punându-se îndată la ordinea zilei, sinodul estinde valoarea dispozițiunilor la propunerea dep. Comșa încă pe un an, având Consistoriul a raporta la procumul sinod în cauza aceasta.

Urmează raportul comisiei organizatoare. Referințele acesteia dep. Simeon Popescu raportează asupra cererii deputatului sinodal și profesor la gimnasiul din Brașov Artemiu Feneșan, privitoare la aducerea vre-unei dispozițiuni în urma căreia un membru din corpul profesoral să nu mai poată fi împedecat pe viitor fără motive plausibile dela participarea în calitate de deputat la ședințele sinodului arhidieceșan. — La propunerea comisiei sinodul decide: În nex cu concludul sinodal de sub Nr. prot. 58/1882 cererea se releagă consistoriului spre competență afacere.

Același raportează asupra propunerii dep. Petru Truța; de a se însărcina consistoriul arhidieceșan cu formularea unui proiect de regulament disciplinar pentru toate organele și funcționarii bisericesci școlari și administrativi, subșcernându-l sinodului proxim spre desbatere și aprobare; comisiunea propune: Fiind cestiunea Regulamentului pentru procedura disciplinară în pertractare la Congresul nostru național-bisericesc, dela care se așteaptă, ca în proxima sa sesiune să voteze pentru întreaga metropolie un Regulament pentru procedura disciplinară — Sinodul nu află necesar a se ocupa cu crearea unui atare regulament provisoric și eventual superfluu. — Se primesc propunerea comisiei.

Escelenția Sa. Dl. Arhiepiscop și Metropolit depărtându-se presidiul îl ocupă Părintele Archimandrit și vicariul arhiepiscopesc, Nicolau Popea.

Dep. Parteni Cosma, ca referințe al comisiei organizatoare raportează asupra propunerii dep. Liviu de Lemeny: „Acel deputat sinodal, care sau abdice de mandatul său, sau în înțelesul regulamentului se privesc a fi abdis, nu este alegibil ca deputat sinodal în restul periodului respectiv și în întreg periodul următoriu de 3 ani.“ La propunerea comisiei: Sinodul nu primesc propunerea.

Se raportează asupra propunerii dep. Dr. Nicolau Pop relativ la tipărirea indicelor asupra concludelor sinodale mai momentoase; comisiunea propune și sinodul decide: „De oare ce Sinodul a adus un conclud în acest înțeles, Consistoriul se solicită a aduce concludul în îndeplinire, cât mai grabnică.“

Urmează la ordinea zilei raportul comisiei petiționare. Raportorul acesteia, dep. Eugen Brote referă asupra următoarelor petițiuni:

- a) a preotului, Manasie Prodan din Cheuchis;
- b) a învățătorului Vasile Șeulean;
- c) a preotului, Nicolae Roșescu din Nadeșul român;
- d) a preotului, Petru Samargitean din Cucerdea rom;
- e) a vânduvei preotese, Ecaterina Oniț din Găbud;
- f) a comitetului parochial din Făgăraș;
- g) a preotului Nicolau Mureșan din Baica;
- h) a comitetului parochial din Gostila;
- i) a învățătorului Ioan Corfariu din Agnita;
- l) a parochului Atanasie Oniț din Galomfalău;
- m) a comitetului parochial din Crăciunel.

n) se raportează asupra petițiunii parochului din Cenade, Crucean Mărginean ca catechet în Blaj pentru remunerățiune,

toate pentru ajutoare de bani. — La propunerea comisiei se transpun consistoriului.

Acelaș raportor referă asupra rugărei catechetului din Năsăud, Gregoriu Pletos, pentru de a se primi unele propuneri făcute de dînsul în interesul bisericeii. — Sinodul decide: „Nefiind astfel de propuneri din partea singuraticilor provădute în regulamentul afacerilor interne, petițiunea nu se ia în considerare.“

Rugarea preotului Petru Morariu din Berghia pentru a nu se lua în considerare rapoartele oficiului protopresbiteral relativ la alegerea de paroch din Malomfalău — se transpune consistoriului.

Rugarea locuitorilor din Streja-Cârțișoara pentru mai multe abuzuri ale parochului Pavel Monea — se transpune consistoriului.

Rugarea poporului din Pianul-român spre a se descuia biserica, care de 5 ani stă incuiată — se transpune consistoriului.

Rugarea învățătorului din Ilia, Iosif Suba pentru a fi absolvat de sub sentința consistoriului din 1 Maiu 1879 — nu se ia în considerare, neapartinând obiectelor sinodali.

Rugarea parochienilor din Dej pentru întregirea parochiei lor se transpune consistoriului.

La rugarea mai multor parochieni din comuna Mărișel, pentru provederea în regulă a parochiei — se însărcinează consistoriul a finalisa, cât mai grabnică această afacere.

Se referă asupra rugărei lui Rovinariu Lazar din Valișoara pentru un decis mângăietor între el și socia sa, — se transpune consistoriului.

Urmează la ordinea zilei raportul comisiei pentru budgetul casei asupra diurnelor și speselor de călătorie a deputaților sinodali. Sinodul, ia următoarele concluse:

a) biroul sinodal se îndrumă a computa și licuda de astă dată diurnele și spesele de călătorie conform §-lui 25 al regulamentului afacerilor interne sinodale, computând deputaților esteri diurne pe câte două zile mai mult; pe viitor însă computarea și licudarea diurnelor și speselor de călătorie ale deputaților va ave a o face comisiunea pentru budgetul casei și a raporta în ședință.

b) ca paușal pe seama biroului se votează 50 fl.

c) spesele să se acopere de o camdată din fondurile arhidieceșane la asemănarea presidiului;

d) deputații sinodali, cari nu-și vor fi ridicat diurnele în termen de 30 de zile dela încheierea sesiunii, se consideră a fi renunțat la aceste competențe.

Presidiul constatând, că toate obiectele pentru sesiunea sinodală presentă sunt pertractate, invită sinodul a se pronunța asupra modului de autentificare a protocolului de față și a celui din ședința premergătoare. —

Protocolurile acestor ședințe se vor autentica mâne la 4 oare după ameași prin o comisiune specială compusă din toți deputații, cari vor fi prezenți.

Președintele Părintele Archimandrit și Vicariul arhiepiscopesc: Nicolau Popea constată cu plăcere că și în sesiunea aceasta modul pertractărilor a fost cel mai normal și membrii sinodului au arătat în decursul desbaterilor zelul și diligența recerută pentru norocoasa rezolvire a obiectelor pertractate, după care implorând în numele Escelenției sale dlui Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul binecuvântarea ceriului asupra deputaților și a lucrărilor sinodale declară sesiunea sinodului pe anul 1883 de încheiată.

Dep. Dr. Nicolau Pop în numele membrilor sinodali mulțămesc presidiului, adică, atât Escelenției Sale Dlui Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul, cât și Părintelui Archimandrit și Vicariul arhiepiscopesc Nicolau Popea, pentru înțeleptul tact, cu care au condus desbaterile, le doresc ambilor dela Atotputernicul mulți ani fericți.

Revista politică.

Sibiu, în 16 Maiu

Nu este de mult, de când guvernul cislaitan, care trece de împăcător al naționalităților, a săvârșit un act, pre cum se vede, de mare importanță. Guvernul cislaitan a disolvat dieta provincială din Boemia. Importanța acestui act s'ar pute vedea și din bucuria, cechilor dată la iveală în toate foile cehice dela săvârșirea acestui act încoace și din confuziunea, în care se află nemții din Cislaitania întregă în urma aceluiași act.

„P. Ll.“ și alte diare din Translaitania au aflat cu cale a se amesteca în afacere. Lui „P. Ll.“ i se păru că mersul lucrurilor în cealaltă parte a monarchiei amenință dualismul. Urmarea cea mai de aproape în urma acestei espectorări fu, că acum nemții și cu cehii se întrec, care de care spre a ajunge mai întâiu și mai sigur în favorul maghiarilor; cei dintâiu apelează la „agerimea politică a maghiarilor“ și la „periculul“ de care și maghiarii sunt „amenințați“, ear' cei din urmă asigură din toate puterile, că ei nu amenință dualismul.

În fremântătura aceasta „vitejească“ de o parte și de alta a monarchiei, este interesant a ști, că se aude și câte o voce despre perspectiva unui absolutism moderat.

Cestiunea ciangăilor sau a „repatrierei“ a ajuns în dieta Ungariei prin o propunere a deputatului Irányi. După câte cetim, guvernul este gata a lua lucrul în mână și al duce în îndeplinire pe socoteala statului, fiindcă repatrierea „nu este numai o afacere economică, ci și politică.“ Cu alte cuvinte noi să contribuim pentru promovarea desnaționalisării noastre.

După informațiunile foilor vieneze, respunsul cabinetului român la nota lordului Granville, prin care România este invitată a consimți cu hotăririle conferenței dela Londra, este gata și se va espeda. Despre cuprinsul respunsului se dișe, că pe lângă o motivare cu mult mai pe larg, de cum a fost în mesagiu, ajunge la aceeași concludsiune — nu vrea să recunoască obligătoare hotăririle conferenței. „P. Ll.“ într'un articol de fond află afacerea aceasta deamă de a o discuta de nou. Acest diar, după ce își ia avântul în mai multe rânduri să amenințe România pentru încăpăținarea ei, termină punându-și întrebarea: „Dovedim noi cel puțin atâta energie, ca să ne arătăm atât de inflexibili, pe cât se arată

puterile mai puțin interesate? Și în punctul acesta nu sîntem scutiți de ori ce îndoială, ne vom bucura, dacă îndoiala noastră se va dovedi nejustificată.

Revisiunea constituțiunii române nu va întâmpina greutăți, ba putem dice că mai nu va avea cine să-i facă opozițiune.

„D. Ztg.“ spunea înainte cu vre-o câteva zile despre o schimbare în cabinetul dela București, Foaia citată scria, că în ministeriu are să între N. Ionescu și Titu Maiorescu; ear D. Sturza să înlocuească pe Ferechides ca ministru resident al României la Paris.

Francia s'a angajat cu puțin noroc într'o luptă contra Madagascarului. Din scirile telegrafice dela 14/26 Maiu, comandantul trupelor franceze a fost ucis într'o luptă în giurul unui fort din care tăbărăse asupra inimicului. Cele lalte perderi de morți și răniți încă nu sînt neconsiderabile. Camera franceză a votat un credit extraordinar pentru salvarea onoarei flămurei franceze. Mai teribilă e lupta diaristică din partea englezilor, cari nu se pot împăca cu ideea că francezii să prindă rădăcini în părțile acestor ținuturi și să le facă concurență.

Încoronarea țarului a decurs în pace, cu pompă mare și după cum se telegrafează pe lângă un entuziasm nemărginit. Țarul a publicat cu ocaziunea încoronării un manifest, prin care a dat amnestie parțială pentru acei condamnați, politici cari vor voi a se reîntoarce în Rusia (din Siberia?) și vor jura supunere.

Desbaterea asupra proiectului de lege pentru scoalele secundare în casa magnaților.

(Urmare.)

Archiepiscopul Cardinal Haynald: Proiectul nu satisface dorințelor juste și pretensiunilor îndreptățite ale catolicilor în forma, în care s'a prezentat casei. Catolicii nu vor lipsi a face toți pașii de lipsă pentru de a esopera mai curînd sau mai târziu împlinirea dorințelor lor. Vorbitorul primesce proiectul în general și de basă pentru desvoltarea unei stări corespunzătoare pretensiunilor îndreptățite, după ce acela s'a schimbat, de când a apărut într'atata, încât s'au imprăsciat cele mai multe temeri și s'au susținut cele mai multe vederi principale.

E principiu corect, ca statul să-și reserve a declara însuși de calificăți pe bărbații, cari au să lucre ca învățători. E altă întrebare, dacă sînt bune prescrierile din proiect că: candidatul are să studieze atâți și atâți ani la cutare și la cutare institut, voidînd a fi admis la esamen. Corecte sînt și prescrierile proiectului referitoare la supravegherea esamenelor de maturitate. Proiectul are însă o scădere mare, susținînd scoalele, cari sînt proprietatea bisericii catolice și pentru cari nu spesează statul nici un finic, într'o stare separată de biserica catolică. Nu e nici de cum escesivă dorința bisericii catolice de a nu se administra scoalele și fundațiunile, cari sînt proprietatea ei, prin alte organe afară de cercul său. E o dorință îndreptățită ca instrucțiunea din scoalele acestea să corespundă intențiunilor bisericii catolice. Aceasta se poate întîmpla numai, dacă scoalele acestea stau sub dispozițiune și conducere catolică. A fost corectă cererea episcopatului, de a se forma o comisiune constătătoare din mireni și preoți, care să conducă, ca autoritate supremă, afacerea învățămîntului catolic. Aceasta n'ar fi nici decum o instituțiune nouă, și dorința nu se poate privi de neecuitabilă. După schimbările întemplate în anul 1848 și-au primit toate celelalte comunități drepturile și privilegiile lor; afacerile bisericesci ale acestor-a se administrează prin organele proprii după principiile bisericii lor. Aceasta nu contradice cu instituțiunile statului, apoi de ce să nu corespundă împregiurării de ași instituirea unei autorități supreme catolice cu chemarea, de a conduce afacerile catolice. Autoritatea aceasta supremă ar fi cam tot aceea, ce a fost înainte de 1848 comisiunea de studii. Dică-să, ce se va dice despre formarea și destinațiunea comisiunii de studii de odinioară, atata stă, că procedura ei a fost mai avantajoasă pentru biserica catolică ca administrațiunea de ași prin ministeriul de culte. În ministeriu decide voința unui, comisiunea era însă o corporațiune legată de anumite tradițiuni în privința decisiunilor sale, și recunoscă dimpreună cu autoritatea cea mai înaltă a guvernului, biserica catolică de biserica predominantă.

Ministrul de culte de ași e bărbat excelent; cine ne stă însă bun de succesorile său. Biserica nu trebuie să peardă din vedere drepturile sale. Înainte cu deci de ani a înființat un arhiepiscop din Calocca un gimnasiu și l'a dotat bine. Eredii legali ai fondatorului nu posed nici sub ministeriul de față influența asupra conducerei gimnasiului numit. Luna trecută a dis ministrul: „Ideea conducătoare a projec-

tului acestuia e libertatea instrucțiunii, de omnipotența statului nu se află nici o urmă.“ Catolicii trebuie să aibă grigiă de gimnasiile lor; ei nu voiesc să le umble cu acestea ca cu scoala înființată de Pazmany, acum universitate în Budapesta. Catolicii de altcum nu renunță la fundațiunile catolice.

Sînt oameni, cari nu vor să estradeze bisericii catolice fundațiunile sub cuvînt că biserica catolică n'are autonomie. Vorbitorul trage la îndoială corectitatea acestei aserțiuni. Și biserica catolică își are autonomia sa. Adevărul e că autonomia aceasta nu se manifestează în aceeași formă ca la protestanți. Și elementul mirean are influență asupra afacerilor bisericii catolice. Moment istoric în privința aceasta e fapta că congresul catolicilor a voit să mai lărgească influența mirenilor. Patronul suprem al bisericii catolice n'a sancționat conclusele congresului amintit; de aici însă nu urmează nici decît că acela ar denega instituirea unei atari comisiuni precum o am indicat. Alții dic earăși că fondurile și fundațiunile nu se pot estrada bisericii catolice de oarece se tractează despre sume prea mari ear biserica catolică depinde dela un cap din străinătate.

Dar oare de ce să existe în privința sumelor mai mari alt drept, de cum există în privința sumelor mici? „Capul străin“ al bisericii încă nu învoalvă în sine nici un fel de pericol pentru Ungaria căci papii au lucrat în totdeauna în interesul Ungariei.

Vorbitorul amintesc „petițiunile catolicilor“ asupra cărora s'a desbătut de câte-va săptămîni. Dînsul aproabă cuprinsul acelor-a spriginind libertatea în acțiune a preoților catolici, cari au petiționat la dietă fără a fi împintenați de cineva. Aceștia sînt convinși că bisericii nu se poate detrage proprietatea prin urmare nici bisericii catolice chiar și fiind vorba de sume mai mari. Guvernul va împlini voințele juste ale preoților, cari au petiționat, deși nu acum, de sigur însă în viitoriu. Vorbitorul cu toate acestea primesce proiectul de lege. (Aplause).

Ministru-president Tisza: Îmi țin de datoriță a rectifica cele dise de Eminența Sa, și în fine a aduce o rugare în interesul statului și chiar și în interesul bisericii romano-catolice. Din cele dise de Eminența Sa s'ar părè că în proiectul acesta s'ar da unor-a din confesiuni drepturi, pe când confesiunea romano-catolică și-ar perde prin el drepturile sale. Lucrul stă altcum. Biserica romano-catolică nici nu câștigă dar nici nu perde drepturi. În privința celorlalte confesiuni anumit a protestanților, se mărginesc prin proiect dreptul ce a existat până acum în practică, deși nu mai mult de cum o cere interesul statului. Nu poate fi deci vorba de o perdere de drept sau de o nedreptate din punct de vedere confesional.

Cardinalul Haynald: Aceasta nici n'am dis-o!

Ministru-president Tisza: În proiectul de față e susținută referința de până acum a bisericii catolice față cu scoala. În comisiunea amintită de Eminența Sa n'au ședut numai catolici; aceea nu s'a ocupat numai cu scoalele romano-catolice. Drep-tul de dispozițiune îl avea consiliul guvernial; legendele le lua asuprași ministrul respectiv, pe basa legii din anul 1848. E deci adevărat, că proiectul de față susține „statul quo“ față cu biserica romano-catolică și măresce față cu confesiunile protestante competența de drept a statului, deși numai cât e neapărat de lipsă.

În fața gravaminelor ridicate contra inicității statului întreb și aici, precum am făcut în legislativă, că se află oare ași în Europa alt stat, chiar și între cele curat catolice, în care biserica catolică și clerul ei înalt se aibă o astfel de situațiune, precum o are în Ungaria? Nu! Eu de asta mă bucur și doresc, să rămîna așa și pe viitoriu, căci eu privesc în aceasta un scop patriotic. Să mă credeți însă, că în casuri de acestea nu e bine a face asemănări și a întreba, care e poziția uneia și ceialalte dintre biserici. Terenul acesta e periculos, el poate duce ușor la agitațiuni, pe cari nu le vom pute preîntîmpina pe lângă toată bunăvoința.

Ca să nu fiu înțeles rău, și ca să nu creadă Eminența Sa, că ași arăta lipsă de respect față cu capul bisericii, care e afară de stat, voi cita cuvintele adresate într'o asemenea situațiune, ca cea de față de Lordul Beaconfield unei adunări a reprezentanților bisericii anglicane Bărbatul de stat conservativ a dis: În timpul de față nu se află stat care să dea o atare independență unei corporațiuni, ce dispune de o avere atât de considerabilă. Logica evenimentelor cere ca statul să ia din mîna bisericii anglicane averea. Aceasta o a dis Disraeli, membrul bisericii anglicane.

Repet, nimenea nu doresce mai mult ca mine, de a se susține situațiunea prezentă a bisericii și a preoțimei catolice egalitatea în drepturi între toate confesiunile. Fie-care se respecteze însă deosebirea în refe-

rențele eesterne acolo, unde e deosebită și pozițiunea. N'am nici o temere față cu Ungaria, cu toate neajunsurile. M'ași teme atunci, când s'ar altega vechiul tesaur, unitatea între confesiuni. De aceea m'ași ruga, să nu se supună discuțiunii astfel de obiecte, cari ar pute să aibă urmări rele pentru biserica și pentru patria maghiară. Cu rugarea aceasta recomand primirea proiectului de lege.

(Va urma.)

Mesagiul

prin care s'a deschis camerile române de revisiune.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați! Sînt fericit a Mă afla astăzi în mijlocul noilor aleși ai națiunii.

Salutându-vă de buna venire sînt dator, înainte de toate, să mulțămesc țerei pentru liniștea și ordinea ce a domnit pretutindeni în tot timpul perioadei electorale. De și cestiunile cele mai ardătoare erau puse la ordinea zilei, țeara nu s'a abătut un singur moment de la manifestarea pacinică și legală a voinței sale.

Revisiunea legii electorale propusă de Adunările precedente, îngrigirile generale ce înconjură cestiunea Dunării în noua situațiune, în care a fitrat prin Conferența de la Londra, și bănuielile, ce se aruncau că s'ar medita nouă și mari reforme sociale, toate aceste erau de natură a preocupă spiritele, a frămînta întreaga noastră societate și a pune în luptă opiniunile și interesele cele mai opuse. Cu toate acestea bunul simț al națiunii s'a ridicat mai presus de toate încercările și țeara a răspuns la apelul, ce i s'a făcut cu acea prudență și linișce care, a caracterizat tot-d-a-una lucrările poporului român.

Această nouă manifestațiune a înțelepciunii și a spiritului politic, cu care România s'a condus în toate fazele grele ale desvoltării sale naționale, este o nouă dovadă că ea scie a să feri de aguduirile, prin cari au trecut asemenea reforme în alte țeri și că ea nu va deveni nici o dată un focar de agitațiuni și turburări, care să inspire îngrigiri celor-lalte State.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați! Raporturile noastre cu Puterile străine sînt din cele mai satisfăcătoare, săci România a căutat tot-d-a-una cu stăruință să-și atragă simpatiile lor. Ea nu a cruțat nimic pentru a îndeplini angajamentele, isvorînd pentru dînsa din tratate, și a executat toate obligațiunile ce a luat asuprași.

După ce prin silințele sale și-a redobîndit independența prin silințele sale, ea a îndeplinit cu hotărîre toate condițiunile, ce Europa pusese la recunoascerea acestei independenței, a făcut tot ce i-a stat prin putință spre a se pune în acord cu noua stare de lucruri, creată de tratatul de Berlin și a fi ast-fel admisă în concertul statelor europene.

Proclamînd regalitatea și constituindu-se definitiv pe bazele monarhiei ereditare întemeiată la 1866, pe lângă realizarea vechilor aspirațiuni naționale ea a voit tot de o dată să dea Europei o probă și mai învederată de spiritul seu de ordine și de conservațiune și a căutat sub această formă o garanție mai mult pentru independența sa națională.

Toate aceste fapte ne dau dreptul, domnilor Senatori și domnilor Deputați, să fim neclintii în credința că Europa nu va voi să aducă o atingere drepturilor noastre de Stat independente și că nu va cere de la noi să executăm decisiuni la cari nu am participat și la cari nu am consimțit.

Domnilor Senatori! Domnilor Deputați! Trimiși de increderea națiunii, pe lângă atele și cu misiunea de a revisui legea electorală, nu mă îndoesc că veți sci a rezolva toate greutățile nedeslipite de o cestiune atât de delicată și de importantă. Insufându-vă de principiile, cari au președut la constituirea Statului român, ținînd seamă de experiența făcută în timp de șapte-spre-dece ani și de împregurările particulare ale țerii noastre, veți reuși, în înțelegere cu guvernul Meu, să găsiți pentru exercitarea dreptului electoral soluțiunea cea mai nemerită, care, ocrotind și mai bine interesele generale, va asigura din ce în ce mai mult independența și moralitatea votului.

Să lucrăm toți în unire spre a completa opera începută a organizării noastre interioare. Să ne îndreptăm toate silințele la întărirea Statului și la realizarea progreselor pacnice ale civilizațiunii. Ast-fel vom pute privi viitorul cu încredere și țeara va bine cuvînta lucrările noastre.

Cât pentru Mine, la lucru ca și la datorie voi fi tot-dea-una mîndru de a Mă afla în fruntea națiunii.

Sesiunea Corpurilor legiuitoare este deschisă.

Încoronarea țarului.

Conform cu programa de serbarea încoronării țarului rusesc, dar nu la 2 oare, cum se anunțase, ci la 7 oare seara a sosit în 9/21 Maiu în Moscva părechea imperială. Ast-fel dar s'a început deja partea oficială a serbării de încoronare. Încă de la 2 oare după ameză, adevă cu cinci oare mai înainte de sosirea împăratului, se aședară la gara Smolensk 200 soldați polițienesci. Generalul Alexandru Kosloff, polițianul suprem, inspectă pe soldați, cari erau strălucitori în uniforma lor de paradă și le ordonă apoi să se împartă prin diferitele Camere ale gării. Pe când soldații polițienesci se duceau înlăuntrul gării, foarte frumos împodobită, câte-va sute de oameni călări, geandarmi, cuirasieri și gărđi impresurată gără cu totul și piața din giurul ei, pe care nu trebuia să mai șadă nimeni. O gărđă civilă compusa din aproape 1000 țărani, care va trebui pe timpul serbării încoronării să îngrigiască, de menținerea ordinii, formă un carou-mare la poarta gării. La 5 oare după ameză începu deja pornirea spre gară a principilor cari să află aci, a ambasadorilor străini și a capilor autorităților din Moscva. Toti bărbații veniră în trăsurile naționale rusesci cu trei cai, numite troică. Guvernatoarele general al Moscovei plecă la 6 oare să întîmpine pe împărat la stațiunea Walday. Până aci vremea fusese frumoasă, dar o dată începu o ploaie torențială și toate personajele fugiră înlăuntrul gării. La 6 și jum. oare răsunară semnalele date de corniștii soldați, aședări la distanțe de-trei deci pași d'a lungul căii ferate, prin care se anunță apropierea trenului imperial. La 6 oare 40 minute întră în gară trenul separat, compus din 17 vagoane. La fereastra

deschisă a vagonului al unsprezecelea se afla părechia imperială. Țarul purta uniforma de mareșal, iar Țarina era îmbrăcată cu o simplă rochie neagră de drum și cu haină de blană. Când se opri trenul și părechia imperială părăsi vagonul, fură impresurați de principii și salutați de toți cu cea mai mare cordialitate. Împăratului, care e foarte bine la față, fu încântat de primirea ce i se făcu. După ce se terminară salutarile, părechia imperială se sui într-o trăsură deschisă, căci ploaia încetase, și porni de la gară la Palatul Petroffsk. Pe acest drum, care are o lungime de trei verste soldații formau un șirag des. În vârful baionetelor lor infipte la puscii, soldații pusese drapel pentru semnale. La spatele soldaților se grămădise o mulțime de oameni, și părechia imperială fu aclamată dea lungul întregului drum. Când trăsura imperială, care mergea în treapătul cel mai repede, trecu pe sub poarta de triumf, un curcubeu minunat străluci pe cer; fenomenul fu salutat cu mare veselie. Împăratul sosi la 7 oare în palatul Petroffsk.

Indată după sosirea sa aci, împăratul adresa împăratului Wilhelm următoarea telegramă. „Am sosit chiar acum în Moscva în deplină sănătate.“

Moscva, 23 Maiu. — La 10 oare înainte de amiazi, nouă focuri de tunuri anunțară pornirea Țarului spre a intra în Moscva și clopotele de pe la toate bisericile începură a suna. Comitele Woronzoff Dașkow, care era însărcinat ca să anunțe Țarului când se va arangia cortegiul se duse de 'i comunica că cortegiul e gata. Atunci Țarul se cobori și încăleacă pe un frumos cal dăruit de Șahul Persiei. Trei focuri de tunuri date de o baterie din fața Palatului Petrovski anunțară că cortegiul s'a pus în mișcare.

Capul cortegiului era format din soldați polițienesci, din geandarmi călări, din gardă, din deputații de ale populațiilor asiatice supuse Rusiei, din cavalerii alăturați pe lângă principii străini și din membrii consiliului de Stat, cari mergeau în trăsuri poleite cu aur. Apoi venea Țarul călare și însoțit de comiții Woronzoff-Dașkow, Miljutin, Tolstoi, Possjet și Loris-Melikoff.

Împăratul, care purta uniforma de mareșal, era foarte serios și răspundea printr'un scurt salut militar la onorurile și ovajunile soldaților și ale poporului. După împăratul venea în trăsura deschisă, principele moscenitor și sora sa, apoi membrii casei imperiale.

După aceasta venea împărăteasa cu marea ducesă Xenia într-o trăsura aurită trasă de opt cai suri. Ea era urmată de toate marele ducese în trăsuri deschise, de doamnele de Stat, de domnișoarele de onoare ale împărătesii, de soțiile ministrilor, de doamnele Curții sosite cu marele ducese și cu principesele străine. Cortegiul îl încheia un escadron din regimentul de husari ai gardei și un escadron din regimentul de ulani imperiale.

Corpul diplomatic și reprezentanții presei priveau cortegiul dela muzeul istoric. În punctele, unde Țarul fu salutat de guvernatoarele orașului, de mareșalii nobilimei și de deputații din țeară, erau construite nise pavilioane mici foarte frumoase. Aceste salutări nu ținură pretutindeni decât câte-va minute.

În momentul, când cortegiul intra în reședință, se traseră din ordinul guvernatoarei orașului 71 de tunuri. Împăratul se cobori de pe cal la poarta Moskressenskij, tot astfel făcură și marii duci. Împărăteasa se dede jos din trăsura care se opri în apropiere de capela Twerkiș. Și marile ducese se deteră jos din trăsuri. La intrarea în capelă, părechia imperială fu primită de episcopul Dimitrowsk primul vicar din Moscva, cu crucea și cu aiasmă. Intrând în capelă, Majestățile lor și membrii familiei imperiale îngenunchiară naintea Maicii Domnului, și apoi eșiră din capelă.

Majestățile Lor și întreagă suită se duseră apoi în catedrala Uspenkij, unde se cântă un Te-Deum pentru fericita sosire a împăratului. La intrarea în catedrală părechia imperială fu primită de Sfântul sinod. După terminarea serviciului divin întregul cortegi se duse la catedrala Arhanghel, și de aci dealungul așa numitelor trepte roșii, la Kremlin. Pe terața de jos a treptelor roșii, Majestățile lor fură primite de mareșalul suprem, care presintă împăratului pâne și sare, și apoi ministrul Curții conduse părechia imperială în camerele dela Kremlin. În acest moment, era 4 oare și trei sferturi, se traseră 101 tunuri și la toate bisericile sunară clopotele și se ținură servicii divine.

Moscva 24 Maiu. — Eri de dimineață s'a făcut în sala trofeelor din Kremlin sfîntenia solemnă a drapelului imperial. În marea sală, care este împodobită cu drapel germane, franceze, polone, turcesci și ungare luate în diferite războaie, se află un scaun de rugăciune la spatele căruia era înflântat drapelul. În sala de arme de alături se adună la 11 oare dimineața întregul stat major al Curții. Împăratul, împărăteasa, principele moscenitor, toți marii duci și marele ducese apărură punct la 12 oare și se așezară într'un mare semi-cerc în giurul scaunul ui de rugăciune. Buzanoff, care făcu serviciul religios împreună cu 3 asistenți, cetă o mică rugăciune și stropi drapelul cu aiasmă, prin ceea ce se termină ceremonia. Părechia imperială și marii duci sărutară crucea, ce li se presintă de capelanul Curții, și apoi se retraseră după câte-va minute. Curtea se duse în sala Tronului, unde sînt așezate obiectele pentru încoronare, și apoi se reîntoarce în apartamentele interioare.

Moscva, 24 Maiu. — După intrarea în Kremlin, părechia se duse în micul castel din Neșkutochny-parc, care este situat spre sud de oraș, spre a petrece acolo în cea mai mare retragere timpul de post. Țarul fu salutat pretutindeni într'un chip entusiast.

Varietăți.

* A. S. imp. Archiducele Albrecht, cetim în „H. Ztg.“ va veni mâne dela Alba Iulia pela Mercurea și nu cu drumul de fer pela Copșa. După aceeași foaie, A. S. până la Mercurea vine cu echipagiuri procurate din partea comitatului și dela Mercurea cu posta. A. S. trage în hotel Neurhrer. Sosirea între 6—8 oare seara.

* (Denumire) Dl Andreiu Frâncu (Frink) jude consiliar la tabla reg. ung. din M. Oșorcheiu este denumit de jude ordinariu la aceeași tablă.

* (Convocare.) Comitetul reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Sibiiului și va ține ședința sa ordinară Vineri în 20 Maiu la 11 oare a. m. în locuința presidiului (ulița crucei-Kreuzgasse Nr. 16.) La această ședință sînt invitați toți domnii membri împreună cu președinții despărțămintelor.

Sibiiu 15 Maiu 1883.

Presidiul Reuniunii
Simeon Popescu m. p.

* (Convocare.) Despărțământul Abrudului, al Reuniunii învățătorilor gr. or. cu același nume, își va ține Adunarea sa generală la 21, 22 Maiu (vechiu) a. c. în Abrud. La această adunare invităm pre toți iubitorii luminării poporului nostru și pe membrii ordinari îi provocăm, aducându-le aminte de cuprinsul § 9 al statutelor.

Programa:

I. Deschiderea adunării gener. prin Președintele Reuniunii, după servițiul divin la care vor asista toți domnii învățători.

II. Raportul comitetului despre activitatea sa. Raportul cassariului și bibliotecariului;

III. Esmiterea obicinuitelor comisii; —

IV. Cetirea lucrurilor intrate dela d. învățători, în urma însărcinării comitetului, — opinie în cât și care din acele lucrări sînt mai reușite?

V. Cetirea disertațiilor insinuate; —

VI. Rapoartele comisiunilor;

VII. Propuneri și afaceri curente.

Abrud la 12 v. 1883.

Ioan Gall m. p.,
președinte.

* (Ape mari) Ni se spune că Sâmbăta în 14/26 Maiu o ruptură de nuor a făcut mari pustiiri pe hotarul Ognei.

— Dela Timișoara și Bescherecul mare aflăm că apa Timișului amenință Cebza și Macedonia și că a inundat mii de juguri de holde.

* (Ploaie cu grindină) a cădută în 6 l. c. pe hotarele comunei Rodeș (cotul Têrnava mare, cercul Cohalmului), căreia într'un pătrariu de oară a stricat mai de tot grânele, sêcările și chiar cucuruzul rêsărit; apoi florile pomilor de grădină și de câmp, — a desbrăcat o parte din pădurea Rodeșului și o parte din a Bundorfului, care sat e vecin cu Rodeșul, de tot de frunză, încât uitându-se cineva asupra ei gîndesci că se află în luna lui Decemvre. Grindina a fost de mărimea nucilor și mai mare. După grindina a cădută apoi o ploaie ne mai pomenită, sau umplut toate pârăușele de apă, care apoi într'unindu-se în valea ce curge prin Rodeș, — aceasta a eșit din alviă sa a stricat prin sat tot ce ia venit în cale a innecat vr'o 8 bivoli și un cal, a făcut pagube ce cu anevoie numai se pot repara. A trecut ziua de 6 Maiu și în 7 resărind un mândru soare părea că vrea să aline durerile celor întristați. Bieții Rodeșeni au început a alerga unul călare, altul pe jos pe marginea vălei, căutând cele ce luase în ziua trecută. Ți se umplea inima de durere când vedeai că un biet om aflându-și vita moartă aruncată de apă, clătina din cap stergându-și lacrimile. La o pușcătură vedeai alți 2—3 oameni lângă altă vită moartă întrebându-se că oare a cui va fi aceasta? Nime nu cugeta ca în 7 va veni earăși ceva ce ar pute mări durerea Țilei de eri. Cam pe la 2 oare după amiazi s'a ridicat un nor de cătră Sud-Ost, carele urmând calea celui din 6 a descărcat din sine o altă ploaie de grindină asupra bietului sat Rodeș, încât tot ce a ramas din 6 l'a stricat în 7. Bieții locuitori și-au pierdut desvolta toată speranța de viață.

* (Timpul). Temerea că va bruma, din norocire a ramas temere neîntemeiată. De și ninsese pe munții din apropiere până jos, vînt și ploaie calde au măturat zăpada în două zile încât afară de Surul, a

mai ramas numai petece albe pe vîrfurile cele mai înalte. De Vineri incoace o căldură mănoasă grăbesce rea vegetațiunii cu repeziune.

* (Răspuns nimerit) Dela „mama“ Romă se scrie, că un sucit de espres italian a încuiat cu căroaia lui drumul echipagiului unui episcop. Cocierul a început a înjura, espresul însă nu vrea să scie de înjurăturile cocierului. Prelatul bisericesc, perđânduși și el răbdarea, scoate capul pe fereastra trăsuri și adresându-se cătră îndereticul din drum, i strigă: „Se vede că trupul tîu e hrănit mai bine decăt sufletul!“ „Eminență! Asta vine de acolo, respunse italianul, fiind că trupurile noastre ni le hrănim noi înșine, pecând sufletul ni l'hrănesce biserica.“

* (Lucruri antice) a aflat un locuitoriu sas din comuna Bundorf (Szasz-Buda) Cotul Têrnavei mare, arând cu plugul — anume a aflat 2 spade și și un pumnal. Atât spadele cât și pumnalul sînt făcute din un fel de metal galbin și după forma lor, ele sînt foarte vechi și sînt construite după modelul armelor Romanilor. Tot în locul acela s'a aflat apoi, sêpându-se ceva mai afund dăraburi de oale (hârbe) ca degetul de groase. Se presupune ca în locul acela va fi fost îngropat vre un militar cu oala aceea va fi urna carea a conținut cenușia osemintelor repausatului. Armele acestea s'au curățit da puțintic'a rugină ce a fost pre ele și soliesc de pare că sînt numai de astăzi făcute. Ele sînt de tot grele, încât foarte cu greu sar putê cineva apăra astăzi cu ele; tăișul lor este ager de pare că n'au zăcut de loc în pămînt.

* (Leac pentru însurăței.) În *British-Gugana la Carabi*, este obiceiul curios că junii, cari vor să se insoare, trebuie mai întăiu să ajune, apoi să bea, fără să li se schimbe fața, o butelie de un fel de beutură preparată din piper spaniol. După ce a trecut norocos și preste acest esamen, candidatul de însurat este pus într'un pat atêrnat, plin de furnici de cele mari, unde are să stea, cel puțin o oară, fără să se vaete sau să se misce. A suportat și proba aceasta, i se dă voie să se insoare, pentru că, fie muerea cât de rea, cine e în stare să supoarte probele de mai sus, va fi în stare a suporta și neplăcerile ce i le va aduce căsătoria.

* Îndreptare. În Nr trecut rubrica „Sinod. archid.“ pagina 221, col. II, al. 8, șirul 6 după cuvintele „zidirea seminarului“ este a se adauge: „a catedralei“.

Loterie.

Sâmbătă în 26 Maiu 1883.

Budapesta: 34 30 3 10 85

Bursa de Viena și Pesta.

Din 26 Maiu n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.45	120.30
Renta de aur ung. de 4%	88.95	89.10
Renta ung. de hârtie	87.30	87.35
Împrumutul drumurilor de fer ung.	137.75	137.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	91.50	91.75
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	112.75	113.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	99.—	99.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pămîntului	99.—	110.25
Sorți de stat dela 1860	144.50	135.—
Sorți unguresci cu premii	115.—	114.50
Sorți de regularea Tisei	110.10	100.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	838.—	840.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	78.65	303.25
Acțiuni de credit austr.	303.40	308.60
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.50	78.50
Datorie de stat austr. în argint	79.10	78.45
Renta de aur austriacă	98.—	98.75
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.30
London (pe polița de trei luni)	120.10	120.29
Argint	—	—
Galbin	5.66	5.67
Napoleon	9.51	9.51½
100 marce nemțesci	58.55	58.55

Nr. 62.

[417] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Grind-Cristur în protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs până la 7 Iunie st. v. a. c.

Emolumentele sînt:

Porțiunea canonică pentru preot 13 jugere clasa I-ă într'o masă, folosindu-o în tot anul; Dela 65 familii câte o felderă de cucuruz cu grăunț a 16 cupe; Tot dela acele familii câte o Ți de lucru; Venitele stolare obicinuite și casa parochială.

Doritorii de a ocupa această parohie vor avê ași așterne petițiunile instruite conform statutului organic, și regulamentului pentru parochii la subscrisul oficiu protopresbiteral până la terminul amintit mai sus.

Agârbiciu (p. u. Gyéres) 1 Maiu 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Simeon Pop Moldovan m. p.,
protopresbiter